

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології Кафедра граматики англійської мови

Силабус навчальної дисципліни

ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізації	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійні програми:	Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Обсяг	3 кредити ЄКТС. Загальна кількість годин 90: очна форма навчання: лекції 24 години, практичні заняття 12 годин, самостійна робота 54 години; заочна форма навчання: лекції 10 годин, практичні заняття 4 годин, самостійна робота 76 годин.
Семестр, навчання	рік 7 семестр, 4 рік навчання
Дні, час, місце	згідно з розкладом занять
Викладач (-і)	д.філол.н., проф. Морозова І.Б.
E-mail	morro@ukr.net
Робоче місце	Французький бульвар, буд. 24/26. гуманітарний корпус, 4 поверх, ауд. 131, кафедра граматики англійської мови
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій (з можливістю дистанційної роботи на платформах ZOOM чи Google Meet за попередньою домовленістю)

КОМУНІКАЦІЯ

E-mail, Viber, телефон, ZOOM, Google Meet, очні зустрічі.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни: Предметом вивчення навчальної дисципліни «Теоретична граматика основної іноземної мови» є вивчення та аналіз граматичної системи англійської мови.

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі): міжпредметні зв'язки навчальної дисципліни «Теоретична граматика основної іноземної мови» з дисциплінами «Основна іноземна

мова (англійська)»; «Класифікація частин мови»; «Принципи узгодження граматичних часів»; «Вступ до германської філології»; «Історія основної іноземної мови»; «Лексикологія основної іноземної мови»; «Реалізація категорії модальності»; державний іспит з основної іноземної мови та зарубіжної літератури.

Мета навчальної дисципліни: навчити студентів основним принципам та закономірностям граматичної будови сучасної англійської мови в аспекті її структури та функціонування, класичним та сучасним підходам до аналізу мовних одиниць та явищ, а також розвинути у студентів науково-лінгвістичне мислення, уміння орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації, розуміння природи граматичних явищ та процесів. Отже у фокусі курсу - розкриття основних особливостей англійської мови в порівнянні з рідною.

Завдання:

- **Методичні:** узагальнення та систематизація теоретичних знань про англійську мову;
- **Пізнавальні:** розширення нормативних відомостей про англійську як іноземну мову;
- **Практичні:** удосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутнього фахівця з іноземної мови.

Очікувані результати: У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:** основні теоретичні положення про граматичну будову сучасної англійської мови. особливості граматичної будови сучасної англійської мови; основні сучасні лінгвістичні теорії та підходи до аналізу мовних одиниць; основні методики граматики-лінгвістичного аналізу: дистрибутивний аналіз, трансформаційний аналіз, опозиційно-категоріальний аналіз, актомовленневий аналіз, дискурсивний аналіз; **вміти:** на основі спостереження мовних фактів робити узагальнення про ті чи інші процеси сучасної англійської мови; надавати правильну теоретичну інтерпретацію мовним явищам; ілюструвати кожне теоретичне положення конкретними мовними прикладами; працювати з науковою лінгвістичною літературою; використовувати теоретичні знання у практичному викладанні англійської мови; використовувати сучасні методи лінгвістичного аналізу для аналізу мовних явищ.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (24 години очна форма / 10 годин заочна форма); практичних (12 годин очна форма/4 години заочна форма навчання), організації самостійної роботи студентів (54 години очна форма/76 годин заочна форма навчання).

Під час викладання дисципліни використовуються такі методи навчання:

- **словесні**: пояснення правил, пояснення граматичної форми, граматичних явищ.
- **наочні**: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрування відео та аудіо записів.
- **практичні**: самостійні завдання, тренувальні вправи – рецептивні, репродуктивні та продуктивні, перекладні, некомунікативного, умовно-комунікативного та комунікативного видів, мозковий штурм, метод рольової гри, елементи гейміфікації.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. THEORY OF GRAMMAR AS A SCIENCE: HISTORICAL DEVELOPMENT

Тема 1. Grammar Among Other Linguistic Sciences. Origin of Grammar. Different Types of Grammar. Grammar Objective & Grammar Subjective.

Тема 2. Periodisation of the English Grammar. Pre-Normative (Descriptive) English Grammar. The most outstanding grammarians of the periods and their works.

Тема 3. The Rise of Prescriptive Grammar in the XVIII-XIX Century. Robert Lowth & His Input into the English Grammar. The Norm: Its First Definition. Lindley Murray & Speech Etiquette

Тема 4. Classical English Grammar. Its aims and objectives, main notions and approaches. Henry Sweet as Its Father Founder. "A New English Grammar, Logical & Historical", 1892. Henry Sweet's Main Postulates.

Тема 5. Modern English Grammar. Practical Prescriptive English Grammar: Traditions and Perspectives. John Nesfield's Grammar. Classical Scientific Grammar, Otto Jespersen & Etsko Krusinga

Тема 6. New Grammar Schools Arising. English Structural (Descriptive) Grammar. L. Tesniere & His IC-Analysis Sample. Ch. C. Fries & His Test-Frames. Ch. C. Fries's Test-Frames: critical analysis. Transformational Grammar. Transformational Grammar: Its Origin & Transformation Rules. Noam Chomsky's Generative Grammar & Kernel Sentences in TG. Sentence Surface Structure. Frank Palmer's Criticism of TG

Тема 7. Generative Semantics. Basic Outline of Generative Semantics. Charles Fillmore's Case Grammar. Generative Semantics: Drawbacks. Textual Grammar. The Prague Linguistic Circle. Textuality: Seven Standards

Тема 8. Newest Trends in Grammar. Basic Notions & Main Representatives.

Змістовий модуль 2. KEY GRAMMATICAL PROBLEMS & POSSIBLE WAYS OF SOLVING THEM

Тема 9. General Principles of Linguistic Analysis. Stages of Linguistic Analysis. Hegel's dialectic. Quantity of Selection

Тема 10. Famous Grammatical Problems and Their Possible Solutions. The Problem of Part of Speech. The Number of Parts of Speech in English. Principles of Their Classification. The Category of State.

Тема 11. The "Stone Wall" Problem. Composite / Compound Words. Language and Speech. Ferdinand de Saussure & His Five Distinctions Between Speech and Language.

Тема 12. Parts of Speech as Singled Out by Prof Korsakov. Syntactic Organisation of the Sentence. Traditional and Non-Traditional Approaches to Sentence Classifications.

Перелік рекомендованої літератури

Основна

1. Алексеева І. О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови: навч. пос. Вінниця, 2017. 328 с.
2. Волкова Л. М. Теоретична граMATика англійської мови: Сучасний підхід. Навч. пос. К., 2019. 256 с.
3. Морозова І. Б. Парадигматичний аналіз структури і семантики елементарних комунікативних одиниць у світлі гештальт-теорії в сучасній англійській мові : монографія. Одеса, 2009. 384 с.
4. Ткаченко Л. Л. Теоретична граMATика англійської мови : курс лекцій для студентів ІV курсу напряму підготовки 6.020303. Філологія. Мова та література (англійська). Херсон, 2015. 80 с.
5. Федоренко О. І., Сухорольська С. М. ГраMATика англійської мови. Теоретичний курс: Навч. пос. Львів, 2015. 360 с.

Додаткова

1. Матковська М.В. An Introduction to Old English : Навч.пос.[6-те видан. Стереотипне]. Кам'янець-Подільський, 2020. 272 с.
2. Морозова І. Б. Покладемо квіти на могилу Елджернона: гештальт-маркери синтаксичного профайлінгу особистості. *Актуальні питання іноземної філології: наук. журн.* Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2018. No 8. С.214 -221.
3. Kortmann, B. English Linguistics : Essentials. Berlin, 2020. 303 p.
4. Kruty, K., Minenok, A., Morozova, I., Tsapenko, T.-Y., Kozynets, O.,

- & Korniev, S. (2021). Diagnosis of the Formation of Grammatical Aspects of Speech in Preschool Age. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 13(4), 267-282. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.4/482> SCOPUS
5. Mangesh R. Adgokar Teaching of Transformational-Generative Grammar for Developing Communicative Skills. *JETIR*. 2018. Volume 5, Issue 12. P. 553-563.
 6. Morozova I. Elementary Structure of Predication as the basis for defining the grammatical status of the sentence. *Modern researches in philological sciences : Collective monograph*. Riga : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. 456 p. P. 200-217.
 7. Morozova I., Pozharytska O. The Use of Modal Verbs: навч. посібн. для вузів. Київ: Освіта України, 2021. 242 с.
 8. Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Svartvik I. A Comprehensive Grammar of the English Language. NY, 2013. 1882 p.
 9. Schmid, Hans-Jörg Linguistic theories, approaches and methods. English and American studies. Theory and practice/ Martin Middeke, et. al. Stuttgart-Weimar, 2012. P. 371-394.
 10. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge University Press. 2014.

ОЦІНЮВАННЯ

Контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності та всебічності:

- поточний контроль: усне опитування з метою перевірки теоретичного матеріалу та вправ, які були заплановані на аудиторну чи самостійну роботу;
- підсумковий контроль: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

У ході поточного контролю здобувач освіти може отримати максимальну оцінку (5 балів) за кожну з 12 тем. Періодичний контроль здійснюється за змістовим модулем (ЗМ1, ЗМ2) у формі письмової контрольної роботи. Відповідь під час іспиту теж оцінюється у 20 балів. У 10 балів також оцінюється індивідуальне самостійне завдання, яке здобувач освіти виконує у письмовій формі. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це сума балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Поточний та періодичний контроль												Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів	
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2						Індивідуальне самостійне завдання
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	10	20	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
Контрольна робота за змістовим модулем 1-5								Контрольна робота за змістовим модулем 2-5						

Самостійна робота здобувачів

Самостійна робота забезпечується навчально-методичними матеріалами, які передбачені для вивчення дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, словниками, довідниками тощо. Засвоений у процесі самостійної роботи навчальний матеріал дисципліни виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Самостійна робота з дисципліни «Теоретична граматики основної іноземної мови» складається з таких видів роботи: 1) підготовка до аудиторних занять; 2) самостійне опрацювання матеріалу навчальної дисципліни згідно з робочою програмою; 3) підготовка до поточного та підсумкового контролю.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Незадовільна оцінка, отримана на практичному занятті, має бути перескладена у час, відведений для консультацій наприкінці курсу.

Політика щодо академічної доброчесності: дотримання Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Кодекс доступний за

посиланням: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей). За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання практичної роботи та підсумкового контролю тощо; повторне проходження оцінювання; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, тести тощо).

Політика щодо відвідування та запізнь: систематичне відвідування практичних занять з дисципліни «Теоретична граматики основної іноземної мови» є обов'язковим, окрім здобувачів вищої освіти із обмеженими можливостями з поважних причин. Відпрацювання пропущених практичних занять передбачено у час, відведений для консультацій. Консультації можуть бути індивідуальними або проводитись для академічної групи. Запізнення на заняття з поважних причин допускається не більше 15 хвилин.

Мобільні пристрої: здобувач може використовувати мобільні пристрої тільки для навчання.

Поведінка в аудиторії: брати активну участь у ході заняття, шанобливо ставитися до одногрупників, не вживати слова, які ображають честь і гідність здобувачів вищої освіти та професорсько-викладацького складу.